

ಜಾಗತೀಕರಣ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ: ಒಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಡಾ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಎ

ಅತಿಥಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ರಾಮನಗರ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಕೇಂದ್ರ, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ರಾಮನಗರ.

Abstract:

ಜಾಗತೀಕರಣದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ 19ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ರಾಜಕೀಯ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದಶಕಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜಾಗತೀಕರಣ ಎಂಬುದು ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಾಜಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಸರಳವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಪ್ರಪಂಚಾದ್ಯಂತ ಏಕ ರೀತಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಅವಲಂಬನೆಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವುದೇ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾದರೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಸವಾಲುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಹಲವು ಅವಕಾಶಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಗೂ ಕಾರಣವಾಗುವುದು. ಇದು ಇತಿಹಾಸ ಕಂಡ ಸತ್ಯ. ಜಾಗತೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಈ ಮಾತು ನಿಜ. ಇಂತಹ ಸವಾಲುಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪಥದಲ್ಲಿರುವ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಎದುರಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವಂತಿಲ್ಲ, ಇದು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಅನನ್ಯತೆಗಳ ಮೇಲೂ ಕಾಣಬರುವುದು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಜಾಗತೀಕರಣ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಕುರಿತು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

Keywords: ಜಾಗತೀಕರಣ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ, ಕೈಗಾರಿಕರಣ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು.

ಪೀಠಿಕೆ

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಮಾಜವು ಜಾಗತಿಕ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಆರ್ಥಿಕ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದೊಂದಿಗೆ ನಿರಂತರ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಜಾಗತೀಕರಣ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಜಾಗತೀಕರಣ ಜಗತ್ತಿನ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ತಂತ್ರಗಳ ಪ್ರಗತಿಯಿಂದ ಜಗತ್ತಿನ ವಿವಿಧ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಮಾಜದ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಮೊದಲ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ವರೆಗೆ

ಅದು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಪರ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ದ್ವಿತೀಯ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ನಂತರ ಅದು ಅಮೇರಿಕಾದ ಪಾಲಾಯಿತು. 1950ರ ನಂತರ ಉಂಟಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆ ವಿಸ್ತರಣೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಜಾಗತೀಕರಣದ ಪದ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದದ್ದು 1980ರ ನಂತರ 1983 ರಲ್ಲಿ ಜಾಗತಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ವಿಸ್ತರಣೆ ಯನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಜಾಗತೀಕರಣ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಥಿಯೋಡಾರ್ ಲಿವಿಂಗ್ ಬಳಸಿದರು. 1991ರಲ್ಲಿ ಸೋವಿಯತ್

Please cite this article as: ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಎ. (2024). ಜಾಗತೀಕರಣ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ: ಒಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ. ಸೃಜನಿ: ಇಂಡಿಯನ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಇನ್ಫೋರ್ಮೇಟಿವ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಅಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್, 3(2), 83-90

ವಿಘಟನೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಅದು ಇನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದಿತು. 1991ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಹೊಸ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಯೊಂದಿಗೆ ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾಗತೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟಿತು. 19ನೇ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದ ಮತ್ತು 20ನೇ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕರಣ, ನಗರೀಕರಣ, ಕಂಪ್ಯೂಟರೀಕರಣಗಳು ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಚಲನವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದ್ದವು. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ 20ನೇ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಉದಾರೀಕರಣ, ಖಾಸಗೀಕರಣ, ಜಾಗತೀಕರಣದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ಜಾಗತೀಕರಣದ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಭೌಗೋಳಿಕ ಅಂತರಗಳು ಅವನತಿ ಹೊಂದಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಇದ್ದ ಗಡಿ ರೇಖೆಗಳು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಭಾರತದಂತಹ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ನಶಿಸಿ, ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳು ನಾಶವಾಗಿ, ರೂಡಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಆಚಾರ, ವಿಚಾರ, ಉಡುಪು, ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಗಾಧವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಜಾಗತೀಕರಣದ ಪರಿಣಾಮಗಳು

ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್, ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣಕಾಸು ನಿಧಿ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹೊಂದಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ನಿಘಂಟಿನ ಪ್ರಕಾರ ಜಾಗತೀಕರಣ, ಎಂಬುದು ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದ್ದು. ಜಗತ್ತಿನ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನವು ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ, ಉಡುಪಿನ ಶೈಲಿ ಹಾಗೂ ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ವರೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಭಾವಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುವುದು. ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿನ ಸಮಾಜದ ಜನರನ್ನು ಪರಿಗಣನೆಗೆ

ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರೊಂದಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮಧ್ಯೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಜಾಗತೀಕರಣವಾಗಿದೆ. ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಥವಾ ಕಂಪನಿಗಳು ವಿಭಿನ್ನ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸುವುದು. ಜಾಗತೀಕರಣದ, ಮಹತ್ವದ ಲಕ್ಷಣಗಳೆಂದರೆ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವುದೇ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಾದರೂ ಉತ್ಪಾದಿಸಿ, ಯಾವುದೇ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬಹುದು. ಸರಕುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಉತ್ಪಾದನೆ ವೆಚ್ಚ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ, ಲಾಭ ಪಡೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ದೇಶವು ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ದೇಶದಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಇದರಿಂದ ದೇಶದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಉಳಿಯುವುದಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಂದು ಮುಕ್ತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಾಗಿದೆ. ಹಣ ಒಂದಿದ್ದರೆ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಇದು ಸ್ಪರ್ಧೆ ಮತ್ತು ಶ್ರಮವಿಭಜನೆ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಂಡವಾಳ, ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ರಫ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಿಂದಾಗಿ ಸಾಮರಸ್ಯ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಮುಂದುವರೆದ ದೇಶಗಳ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದಿಂದ ಗ್ರಾಹಕರ ಮೇಲೆ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿ, ಜಾಗತೀಕರಣಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿ ನೀಡಿದಂತಾಗಿದೆ. ಸಂವಹನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಯಿಂದಾಗಿ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂವಹನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯವಾದ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ 200ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಗ್ರಹಗಳು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶದಿಂದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ರವಾನಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಅಂತರ್ಜಾಲ, ದೂರವಾಣಿ, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್, ಮೊಬೈಲ್, ಲ್ಯಾಪ್ಟಾಪ್, ದೂರದರ್ಶನ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿರುವ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ವಿಶಾಲವಾದ ಜಗತ್ತು ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಕುಗ್ಗಿದಂತಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನ ದೇಶಗಳು ತನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗಡಿಗಳ ಆಚೆಗೂ ಬಂದು ಜಾಗತಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಾದ ಅದ್ಭುತಗಳಿಂದಾಗಿ ಇಡೀ ವಿಶ್ವವೇ ಒಂದು ಗ್ರಾಮದಂತಾಗಿದೆ.

ಜಾಗತೀಕರಣದಿಂದ ಭಾರತದಂತಹ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಣ ಹೂಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಹಾಗೂ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಜಾಗತೀಕರಣ ಹಾಗೂ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆ

ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವುದೇ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾದರೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಸವಾಲುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಹಲವು ಅವಕಾಶಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಗೂ ಕಾರಣವಾಗುವುದು. ಇದು ಇತಿಹಾಸ ಕಂಡ ಸತ್ಯ. ಜಾಗತೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಈ ಮಾತು ನಿಜ. ಇಂತಹ ಸವಾಲುಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪಥದಲ್ಲಿರುವ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಎದುರಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವಂತಿಲ್ಲ, ಇದು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಅನನ್ಯತೆಗಳ ಮೇಲೂ ಕಾಣಬರುವುದು. ಜಾಗತೀಕರಣದಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಭಾರತವು ಎಂದಿಗೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕೃಷಿ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ. ದೇಶದ ಸುಮಾರು 33ರಷ್ಟು ಜನರು ಮಾತ್ರ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ನಗರಗಳಲ್ಲಿನ

ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಹೆಚ್ಚಳವೂ ಕೂಡ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಹಾರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಂತಹ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬಡ ಜನರ ಮೇಲೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಇಂತಹ ಬಹಳಷ್ಟು ಮಂದಿ ನಗರದ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸೀಮಂತ ಗೊಳಿಸಲ್ಪಡುವರು ಮತ್ತು ನಗರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಅತ್ಯಂತ ಕೆಳ ಸ್ಥರದಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುವರು. ಈ ರೀತಿಯ ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣಗಳ ನಡುವೆ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಳ ವರ್ಗಗಳ ನಡುವೆ ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯರ ನಡುವೆ ಸೀಮಂತಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕುಲಸಂಬಂಧಿ ಸಮೂಹಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಬಲ ಜಾತಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ನಡುವೆ ನಗರದ ಚಲನಶೀಲ ಅನಿವಾಸಿಗಳ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವ ಜನ ಸಮುದಾಯಗಳೊಂದಿಗೆ ನಗರದ ಕೊಳಗೇರಿ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿ ಪ್ರದೇಶಗಳ ನಡುವೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಜಾಗತೀಕರಣ ಈ ವಿಭಿನ್ನ ಜನವರ್ಗಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ತಟ್ಟುವುದು, ಜಾಗತೀಕರಣದಿಂದ ಗರಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟದ ಲಾಭವನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಗ ಮಾತ್ರ ಪಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅಂತಹ ಏಣಿಯ ಮೇಲೆ ಏರಿ ಬಂದ ಈ ವರ್ಗವು ತನಗೀಗ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದ ಏಣಿಯನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದೀಗ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗವು ತಾನು ದೇಶದ ಜನಸಮುದಾಯವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ, ಅದರ ಬದಲಾಗಿ ತಾನೇ ದೇಶವಾಗಿರುವೆನೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಿದೆ. ಶ್ರೀಮಂತರು ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಜಮೀನು ಹೊಂದಿರುವ ರೈತರಿಗೆ ಜಾಗತೀಕರಣದಿಂದ ಬಹಳಷ್ಟು ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆಯಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರ್ಗವು ಕೃಷಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಉದ್ಯಮಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿಗಳು ಕಾಲಿಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ತನ್ನ

ಆತಂಕವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿವೆ. ಈ ವರ್ಗವು ಜಾಗತೀಕರಣವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ, ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ, ಗುಜರಾತ್ ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಕೃಷಿಯ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ ಮತ್ತು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕೃಷಿ ಸರಕುಗಳ ಬೆಲೆ ಕುಸಿತ, ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿ ಮಿಗುತಾಯ ಉತ್ತಾದನೆ ಮಾಡುವ ಕೃಷಿಕರನ್ನು ಕೂಡ ನೇತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಾಡುವುದು. ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಕರ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ವರ್ಗ ಜಾಗತೀಕರಣವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ದೊಡ್ಡ ವರ್ಗ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿರುವುದು.

ಜಾಗತೀಕರಣ ಕಳೆದ ಮೂರು ದಶಕಗಳಿಂದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಗಳಿಂದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಆಧಾರಗಳಿಲ್ಲ. ಜಾಗತೀಕರಣವು ಜಗತ್ತಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಡದೇಶಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಅನಾಭಿವೃದ್ಧಿ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿರುವುದರ ಬದಲು ಮಾರಕವಾಗಿದೆಯೇ? ಅನಾರೋಗ್ಯ ದೇಶಗಳನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಲು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಅದು ಇನ್ನಷ್ಟು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದೆಯೇ? ಎಂಬ ಸಂಶಯವು ಮೂಡುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಾರತ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಜಾಗತಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಪ್ರಭಾವ, ಪರಿಣಾಮಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಾ-ವಿಚಾರ, ಮಂಥನ, ಅಧ್ಯಯನ, ಸಂಶೋಧನೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಬಿರುಸಿನಿಂದ ಚರ್ಚೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿವೆ. 2003ರ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನೋಡುವಾಗ ಶ್ರೀಲಂಕಾ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನಗಳಂತಹ ದೇಶಗಳು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ದಿವಾಳಿಯ ಹಂಚನ್ನು ತಲುಪಿರುವುದು, ಇಂಡೋನೇಷಿಯಾ, ಸಿರಿಯ ಸಹಿತವಾಗಿ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಕೆಲವು ದೇಶಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಈ ಚರ್ಚೆಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಪುಷ್ಟಿ ಸಿಕ್ಕಂತಾಗಿದೆ. ಜಾಗತೀಕರಣವನ್ನು

ಬಲವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅನೇಕ ಬಡ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಹಂಚಿನ ಸಂವಹಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಲಭಿಸುತ್ತಿದೆಯೇ? ಅಂತಹ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಅದು ಕೊಡಿಸಬಲ್ಲದೇ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಜಾಗತೀಕರಣದಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರೂ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದಾಗಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹಣದ ಒಳಹರಿವಿನೊಂದಿಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಲಾಭವಾಗಿದ್ದರೂ ಅಂತಹ ಲಾಭ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಜನ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಲಭಿಸಿದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವುದು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಂಚಿನ ಸಮೂಹಗಳಿಗೆ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆಯೇ? ಅಥವಾ ಈ ಸಮೂಹಗಳಿಗೆ ಮಾರಕವಾಗಿದ್ದು ಅವರನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಹಂಚಿನ ಕಡೆಗೆ ತಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಮಾರಕವಾಗಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಂತೆ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಅನಾಸಕ್ತವಾಗಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ನಿರ್ಲಿಪ್ತವಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಭಾರತದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯ. ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಜಾಗತೀಕರಣದಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯವೆನಿಸುವುದು. ಸಮಾಜದ ದುರ್ಬಲ ಮತ್ತು ಸೀಮಂತ ಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವರ್ಗಗಳ ಮೇಲೆ ನೇತಾತ್ಮಕ ಪ್ರಭಾವ ಇರುವುದರಿಂದ ಜಾಗತೀಕರಣವು ಕೃಷಿ ಬಂಡವಾಳ ಪ್ರಧಾನವಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರವೇಶವಾಗುವ ಸೂಚನೆಗಳಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಜಾಗತಿಕ ಕೃಷಿ, ಉದ್ದಿಮೆ

ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಕಾರ್ಪೊರೇಟರ್‌ಗಳ ಬಲವಾದ ಹಿಡಿತದಿಂದ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ವರ್ಗ ಉಗಮಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಇದೇ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಣ್ಣ, ಮಾಧ್ಯಮ ಕೃಷಿಕರು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ಪಂಜಾಬ್, ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಜಾಗತೀಕರಣದಿಂದ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಪಂಗಡಗಳ ಆಸಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಗಂಭೀರ ದಕ್ಕೆ ಆಗಿರುವುದು. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು 1990 ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಹೊಸ ಆರ್ಥಿಕ ಧೋರಣೆಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಈ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಅವರ ಸೀಮಂತ ಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳಾಂತರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಅವರನ್ನು ಉದ್ಯೋಗ ವಂಚಿತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು. ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಖಾಸಗೀಕರಣ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಕರಣ ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಗಳು ಈ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಜಡ ರಹಿತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿವೆ. ಈ ಕುಗ್ಗುತ್ತಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಪರಂಪರಾಗತ ಶ್ರಮದ ಸ್ಥಾನಂತರ ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಖಾಸಗೀಕರಣ ಇಂತಹ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು ದಲಿತರ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಸಂಚಕಾರ ತರುತ್ತಿದೆ. ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ, ನಿರುದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಅರೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳ ನಡುವೆ ಸಿಲುಕಿ ಅವರು ನಲಗಿ ಹೋಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಉದಾರೀಕರಣ, ಖಾಸಗೀಕರಣಗಳ ಫಲವಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಕೃಷಿಕರು ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರತೀತ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿಬಿಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಭೂ ರಹಿತ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ದಾಳಿಯಾಗುವ ಆತಂಕವು ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಯನ್ನು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ತೋಟದ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು, ಬೋಗ್ಯದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇತರರಿಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಹಾಗೆ ಒಮ್ಮೆ ನೀಡಿದ ಭೂಮಿ ಮರಳಿ ಅವರ ಕೈವಶವಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ಕಡಿಮೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೂಲಿಗಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗ ನಡೆಸುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭದಾಯಕ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಅನ್ನಿಸುವುದರಿಂದ ಜಮೀನಿನ ಬೆಲೆ ಅವರಿಗಿನ್ನು ಅರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ. ಎಂದು ಅರ್ಥ. ಭಯವೇನೆಂದರೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಪ್ರಾಚೀನ ಮಾದರಿಯ ಕೃಷಿಯು ದೊಡ್ಡ ಭೂಮಿಯ ಭಾಗವಾಗಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳ ತೀವ್ರತೆಗಾಗಿ ತೋಟಗಾಳಿ, ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳಾಗಿ ಅಥವಾ ಧನಗಾವಲುಗಳಾಗಿ, ದನಗಾವಲಿನ ದೊಡ್ಡಿಗಳಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಗೊಳ್ಳುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಇವೆ. ತಮ್ಮದೇ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೇವಲ ಕೃಷಿಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ದುಡಿವ ಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಹಾಗೂ ಬಡತನ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿ ಶ್ರಮಿಕರ ಸಂಬಳದ ಮೇಲೂ ಅಕ್ರಮಗಳು ನಡೆದವು. ಸ್ವಇಚ್ಛೆಯ ನಿವೃತ್ತಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ತಂದು ಹಲವಾರು ಮಂದಿ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕಳಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಉದ್ಯೋಗಪತಿಗಳು ಬೋನಸ್ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಕೆಲಸ ಭತ್ಯೆಯನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸುವುದು, ಕೂಲಿಯನ್ನು ವಾರಗಳವರೆಗೆ, ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಕೊಡದೆ ಮುಂದೆ ಹಾಕುವುದು. ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಡುವಂತೆ ಉಪಟಳ ನೀಡಿ ಹಿಂಸಿಸುವುದು ಇಂತಹ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಏಕಪಕ್ಷಿಯ ಎಂಬಂತೆ ಕೂಡ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಪರಂಪರಾಗತ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಶ್ರಮಿಕ ವರ್ಗವು ಈಗ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀಮಂತ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಳ ಉದ್ಯೋಗ ಭರವಸೆ ಇಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ ಒಪ್ಪಂದದ ಉದ್ಯೋಗ ಹಂಗಾಮಿ ಹುದ್ದೆಯಾಗಿ ನೇಮಕ ಇಂತಹ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳಿಂದ ಬಹಳಷ್ಟು ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೀಡಾಗಿದೆ. ಜಾಗತೀಕರಣದ ಸವಾಲುಗಳು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಸ್ವರೂಪದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿವೆ. ಕೆಲವು

ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಉತ್ಪಾದಿತ ಬಳಕೆದಾರರ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 70 ರಿಂದ 80ಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಗಳು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅವರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೇಷ್ಟು ಸಮಯ ಮುಂದುವರಿಯಲಿದೆ? ಎಂಬುದು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲೂ ಒಂದು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗ ಉಗಮವಾಗಿದೆ. ಅದು ದಿನೇದಿನೇ ಹೆಚ್ಚು ಬಲಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ, ಜಾಗತೀಕರಣದ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಉತ್ತರಿಸುತ್ತ ಹೋಗುವಲ್ಲಿ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಕೂಡ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ದೂರವಾಣಿ, ಮೊಬೈಲ್, ರೇಡಿಯೋ ಮತ್ತು ದೂರು ದರ್ಶನಗಳ ಬಳಕೆಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಹೆಚ್ಚಳದ ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಬಳಕೆಗೂ ಸೌಲಭ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕತೆಯು ಬಾಹ್ಯ ಜಗತ್ತಿನೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಪ್ರದೇಶಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರ್ ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಲನೆಯ ಸ್ವರೂಪವೇ ಬದಲಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿವೆ. ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯಯುಕ್ತ ಹಾಗೂ ಕೌಶಲ್ಯ ರಹಿತ ಸಮೀಕರಣ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಲನೆಗೆ ಇದು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಹಾಗೂ ಅಂತರ್ ರಾಜ್ಯ ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಕೂಡ ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದು.

ಜಾಗತೀಕರಣದಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಮೇಲೆ ಸವಾಲು

ಜಾಗತೀಕರಣವು ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ಕಾರಣ ವಾಗುವಂತಹ ಸಂಘರ್ಷಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿದೆ ಎಂಬ ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯಾಧಾರಿತ ಆಪಾದನೆಯೂ ಇದೆ. ಈ ಆಪಾದನೆಗೆ ಜಾಗತೀಕರಣವನ್ನು ಸಮಾಜದ ಬಡತನ ಅಥವಾ ಬಡವರ್ಗಗಳ ವಂಚಿತತೆ

ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳ ಶೋಷಣೆಯಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೆ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದಿದ್ದೇ ಕಾರಣ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಜಾಗತೀಕರಣ ಅದರ ಎಲ್ಲಾ ಆಕರ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಲಾಭಗಳ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂದು ಸವಾಲಾಗುವುದು ನಿಶ್ಚಿತವೆಂದೆ ಕಾಣಬಹುದು. ಭಾರತವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಸರ್ಕಾರಗಳು ವಿಶೇಷವಾದ ಹಾಗೂ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾದ ತುರ್ತು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯ ಹಾಗೂ ಅನಿವಾರ್ಯ ಎಂದು ತಿಳಿಸುವುದು. ಜಾಗತೀಕರಣದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದಾದರೆ ಅದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಳ್ಳವರ ಪರವಾಗಿಯೇ ಇರುವುದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ದೊಡ್ಡ ಮೀನು ಸಣ್ಣ ಮೀನುಗಳನ್ನು ನುಂಗುವ ಮತ್ಸ್ಯ ನ್ಯಾಯದಂತೆ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮುಂದಿರುವ ದೇಶಗಳ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಮೆರೆಯುವುದು ನಿಶ್ಚಿತ. ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಕುಸಿಯುತ್ತಿರುವ ಈ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಸವಾಲುಗಳು ಮಿಕ್ಕುಳಿದ ಸಮೂಹಗಳಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಬದುಕುವಂತಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಭರವಸೆ ಬೇಕು. ಇದರ ಕುರಿತಂತೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬಹುದು, ಏನಂದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಎಂಬ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಕೂಡ ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಹಾಗೂ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನು ಶಾಸನಗಳನ್ನು ತಂದರೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಅಸಾಧ್ಯ ಏಕೆಂದರೆ ಹುಟ್ಟುವಾಗಲೇ ಜೊತೆಗೆ ಬಂದಿರುವ ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಮಗೆ ತೊಡೆದು ಹಾಕಲು

ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೂ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಕುರಿತು ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೇವಲ ಕಾನೂನಿನ ಮಾತಾಗಿಯೇ ಉಳಿದುಬಿಡುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವಕಾಶಗಳ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಒಂದಾಗಿಸಿ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನೀಡಲು ಮಾತ್ರ ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಸ್ಥಾಪನೆಗಾಗಿ ಪೂರಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಂತೂ ತೀರ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿರುವ ಅಂಶಗಳು

- ಮೀಸಲಾತಿಯ ಲಾಭ ಪಡೆದು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಏರಿದವರು ಸಂತೋಷದಿಂದಲೇ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು ಮುಕ್ತ ಸ್ಪರ್ಧೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಬೇಕು.
- ಮೀಸಲಾತಿ ನಿಯಮದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಅದು ಯೋಗ್ಯ ಅರ್ಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ದೊರಕಬೇಕು. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದವರಿಂದ ಅದರ ದುರ್ಬಳಕೆಯಾಗುವುದು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು.
- ಮೀಸಲಾತಿ ಲಾಭ ಪಡೆದು ಮೇಲೆ ಬಂದವರು ಒಂದು ಸಂಘಟಿತ ಸಮೂಹವಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ತಾವು ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವ ಸಮೂಹದ ಹಿಂದುಳಿದ ಮಂದಿಯನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಲು, ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಬೇಕು.
- ಖಾಸಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕು. ಸಮಾನವಾಗಿ ಬಡವರಲ್ಲ ಅಥವಾ ನಿರ್ಗತಿಕರಲ್ಲದ ಮಂದಿ ಈ ಸಮೂಹಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವರಲ್ಲಿ ಬಡವರಲ್ಲಿ ಬಡವರು ಹಾಗೂ ಗತಿಯಿಲ್ಲದ ನಿರ್ಗತಿಕರು

ತಾವಾಗಿಯೇ ಏನೂ ಮಾಡಲಾರದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವವರು ಇಂತಹವರುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ನೆರವು ಪ್ರಥಮ ಆದ್ಯತೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

- ಸರ್ಕಾರದ ಯಾವುದೇ ಹೊಸ ನೀತಿ ಧೋರಣೆ ಅಥವಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಘೋಷಿಸುವಾಗ ಹಾಗೂ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಾಗ ಅವು ಅಂಚಿನ ಸಮೂಹಗಳ ಅಗತ್ಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಸಮಾಜದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ಜನ ವರ್ಗಗಳಿಗೂ ಲಭಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಜನಜಾಗೃತಿ ನಿರ್ಮಾಣದ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯಬೇಕು. ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತರು ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಶ್ರೀಮಂತ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಬೇಕು.
- ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ತಮ್ಮ ಲಾಭದ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅಂಚಿನ ಸಮೂಹಗಳ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಬಳಸುವುದು ಸೂಕ್ತ.
- ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ನೀಡಿಕೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಅದರ ಗಳಿಕೆಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಬರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಅದನ್ನು ಪಡೆದು ಅದರಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಾಗಲು ಇಚ್ಛಿಸುವವರು ಅದರ ಗಳಿಕೆಗಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಟ್ಟದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪರಿಶ್ರಮ ಹಾಕಬೇಕು.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಜಾಗತೀಕರಣದಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುವಂತೆ ಅನಾನುಕೂಲಗಳು ಇವೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಅತ್ಯಂತ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ತನ್ನದೇ ಆದ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಜನ ಸಮುದಾಯಗಳ ನಡುವಣ ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಜಾಗತೀಕರಣ ಅದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಸ ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು, ಅಥವಾ ಅಸಮಾನತೆಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ತೀಕ್ಷ್ಣ ಗೊಳಿಸುವುದು, ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದರೊಳಗಡೆ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಘರ್ಷಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಬೀಜಗಳು ಹುದುಗಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಗುರುಲಿಂಗಯ್ಯ ಎಂ. (2016). *ಅಂಚಿನ ಗುಂಪುಗಳ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ*. ದೀವಿತ್ ಪ್ರಕಾಶನ.
- ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಹೆಚ್.ಆರ್. (2012). ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಸ್ವಪ್ನ ಪಬ್ಲಿಕೇಶನ್.
- ಶಂಕರ್ ರಾವ್ ಚ.ನ. (2022). *ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರ ದರ್ಶನ*. ಭಾಗ 1, 2 ಹಾಗೂ 3, ಜೈ ಭಾರತ್ ಪ್ರಕಾಶನ
- ಶಂಕರ್ ರಾವ್ ಚ.ನ. (2022). ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ನಿರಂತರತೆ ಮತ್ತು ಪರಿವರ್ತನೆ. ಜೈ ಭಾರತ್ ಪ್ರಕಾಶನ.
- ಸುಧಾ ಗೋಪಿನಾಥ್. (2006). *ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ತಾತ್ವಿಕ ಚಿಂತನೆ ಭಾಗ-1*. ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ.
- Ambros, M. (2012). *The Sociology of Globalization: History, Causes and Consequences*. GRIN Verlag.

- Ferguson, I., Lavalette, M., & Whitmore, E. (2004). *Globalisation, global justice and social work*. <http://ci.nii.ac.jp/ncid/BA71084649>
- Karner, C., & Hofäcker, D. (2023). *Research Handbook on the Sociology of Globalization: 0*. Edward Elgar Publishing.